

■ ■ ■ Akademia er blitt en egen slagmark i Israel-Palestinakonflikten.

Forskningsapartheid

KRONIKK
ANJA
SLETTELAND

For to uker siden var jeg i Israel for første gang uten å besøke Vestbredden eller Øst-Jerusalem. Uten et nærbilde av okkupasjonen fremstår Israel som et annet land. Palestinerne er nesten ikke å se, med mindre man trenger en rørlegger eller er ute ved morgengry når søppeltømmerne kommer. Dette er Israel slik som de fleste jødiske innbyggerne kjenner det. Hører de begrepet «israelsk apartheid» tenker de at det er en utenlandsk konspirasjon.

Hvis man ikke oppsøker palestinerne aktivt eller setter seg inn i de parallelle lovsystemene for jøder og arabere på Vestbredden, virker det som den største konflikten i landet er intern og handler om hva det skal bety å være en jødisk stat.

Jeg var i Israel for å delta på en akademisk konferanse arrangert av Association for Israel Studies (AIS). Artikkelen jeg presenterte viser hvordan de israelske og palestinske oppfatningene av konflikten er så ulike at de ikke klarer å finne noen felles samhandlingsnormer for fredsforhandlingene. Der palestinerne ser konflikten primært som en ulovlig okkupasjon som kan løses ved at Israel trekker seg ut, forstår israelerne den som en kamp for anerkjennelse som må løses før okkupasjonen kan avsluttes.

Selv når de diskuterer helt konkrete konfliktområder, argumenterer de gjennom ulike paradigmer: Israel snakker om sikkerhet; palestinerne snakker om universelle rettigheter. Det eneste som er felles, er at begge oppfatter konflikten fra sitt narrativ som et spørsmål om å være eller ikke være.

Etter å ha studert fredsforhandlingene fra begge partenes perspektiv, er jeg mest glad for at jeg ikke er dem. Hele det internasjonale samfunnet presser dem inn i forhandlinger med trusler om sanksjoner, mens det som møter dem på innsiden ligner mest på et kafkask mareritt. Uten en forutsigbar normstruktur er det umulig å forutsi utfallet av ens egne valg, og motpartens handlinger virker fullstendig irrasjonelle.

■ I RO. En innbygger på padletur på elven Yarkon i Tel Aviv. Uten et nærbilde av okkupasjonen fremstår Israel som et annet land, skriver Anja Sletteland. Foto: Dan Balilty, AP/NTB Scanpix

Det mest interessante med AIS-konferansen var å se hvor tydelig forskningen på Israel-Palestina-konflikten deler seg etter samme logikk som partenes narrativer. Ulike forskningsparadigmer tar utgangspunkt i enten israelsk sikkerhet eller palestinske rettigheter, uten å forholde seg til motpartens perspektiv. Denne

” Tidsskrifter tar ofte tydelig parti med én side, og forskning som går på tvers av de etablerte paradigmene kan slite med å bli publisert

tendensen kommer like sterkt til uttrykk i tørr statistikk som i politisk opphetede diskusjoner.

Begge partene bruker meningsmålinger for å måle sannsynligheten for en fredelig løsning, der spørsmålene stilles på bakgrunn av deres eget narrativ. For eksempel har israelerne de siste årene blitt overbevist om at det

største hinderet for fred er at palestinerne ikke anerkjenner Israel som en jødisk stat. Selv om israelere seg imellom er dypt uenige om hva en jødisk stat er og skal være, er det tilnærmet konsensus om at en palestinsk sikkerhet eller palestinske rettigheter, uten å forholde seg til motpartens perspektiv. Denne

Mange israelere frykter at palestinerne egentlig ikke aksepterer en tostatsløsning, men planlegger å ta over hele territoriet så snart den militære okkupasjonen avsluttes. Israelske meningsmålinger har derfor begynt å stille spørsmålet «anerkjenner du Israel som en jødisk stat?», og bruker det som indikator på hvorvidt palestinerne ønsker fred eller ikke.

Problemet er at spørsmålet er helt løstrevet fra palestinerne perspektiv på konflikten. For dem fremstår dette kravet som om de blir bedt om å godta etnisk rensing, systematisk diskriminering av arabere i Israel og annullering av de palestinske flyktninngenes returretten uten forhandlinger. Hvorfor skulle de svare ja til det? Israelske meningsmålinger sier mye mer om hvilke spørsmål israelere

synes er viktig, enn om hvorvidt palestinerne ønsker fred med Israel.

Det er dessverre normen heller enn unntaket at forskning på Israel-Palestina-konflikten bare ser på den ene siden av ligningen. Akademia er blitt en egen slagmark i konflikten. Grunnen til at det finnes noe som kalles «Israel studies» i utgangspunktet er at midtøst-enstudier på mange universiteter er så polarisert at konkurransen om forskningsmidler fører til dype konflikter. Tidsskrifter tar ofte tydelig parti med én side, og forskning som går på tvers av de etablerte paradigmene kan slite med å bli publisert.

Adskilte forskningsparadigmer – forskningsapartheid – på Israel-Palestina-konflikten understøtter partenes gjensidig manglende forståelse for hverandre. Så lenge partene ikke ser hverandre, hører hverandre eller har en felles diskurs å forstå konflikten gjennom, er det lite håp for å finne en felles løsning.

■ Anja Sletteland er stipendiat i samfunnsgeografi ved Universitetet i Oslo

FLERE INNLEGG
Side 20-21

Gjestekommentar

Tango for to
Anne-Kari Bratten

Innlegg
For dårlig ikt

Torgeir Reve og Terje Mjøs

Tallmagi om elbiler
Lasse Fridstrøm

Medisin og heksedoktor
Lohn Petter Lindeland

DN

Epost: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10
Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn
inklusive mellomrom Underinnlegg/replikk:
Maks 1500 tegn (ca. 250 ord)
Legg ved portrettfoto

■ Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten.
■ Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt

stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere.
■ Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter.

Debattinnlegg honoreres ikke.
Debattansvarlig:
Anna Werenskjøld
tlf. 22 00 10 59
debatt@dn.no